

Rogier Blokland
Uppsala University

Introduction to the minor Finnic languages

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

UPPSALA
UNIVERSITET

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

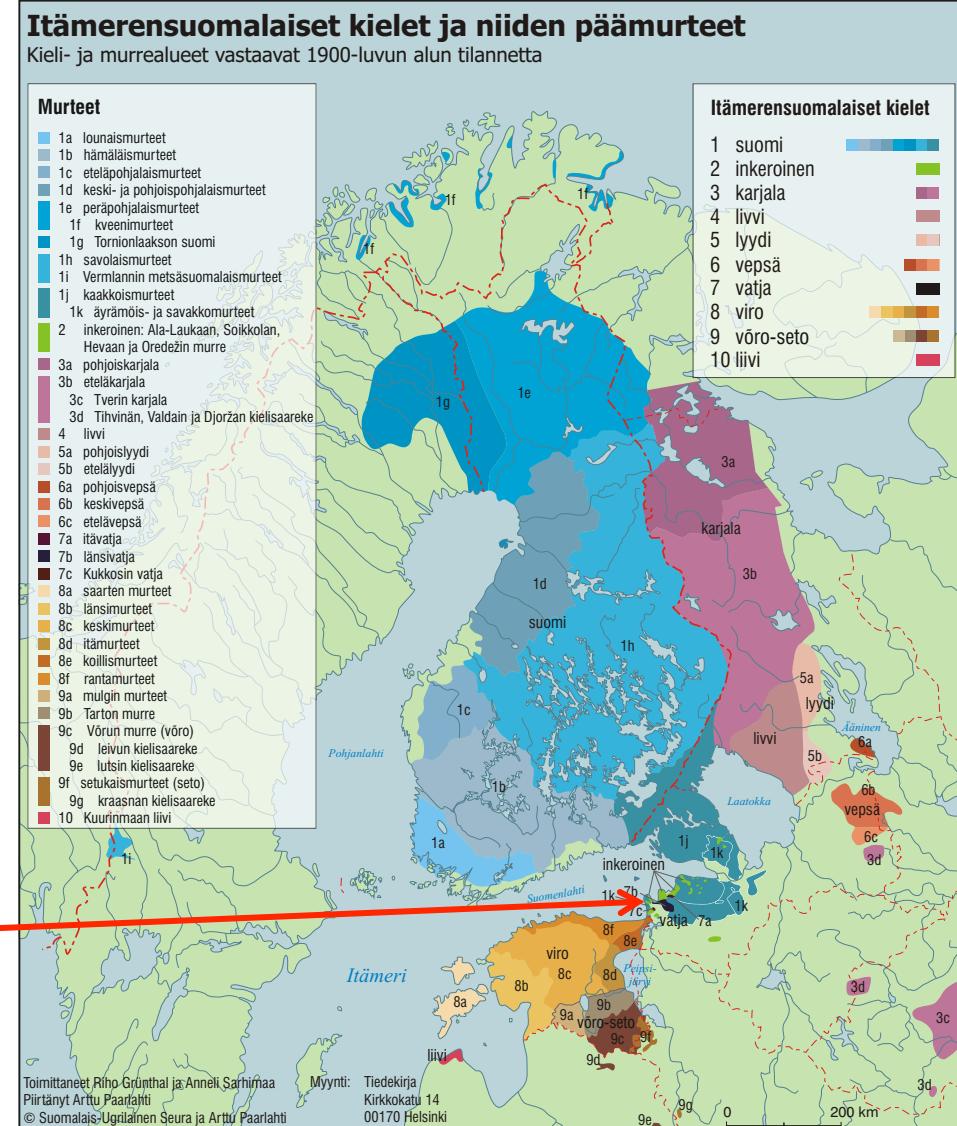

- 1. General**
- 2. Nomenclature**
- 3. Typical features of Ingrian**
- 4. Literature about Ingrian**
- 5. The written language**
- 6. Texts**

- 1. General**
2. Nomenclature
3. Typical features of Ingrian
4. Literature about Ingrian
5. The written language
6. Texts

The Finnic languages

Kven
Meänkieli
Finnish
Karelian
Lude
Olonets
Veps
Ingrian ——————
Vote
Estonian
South Estonian
Livonian

Source: <https://www.sgr.fi/muutjulkaisut/ItamerensuomalaisetKieletMurteet2012.pdf>

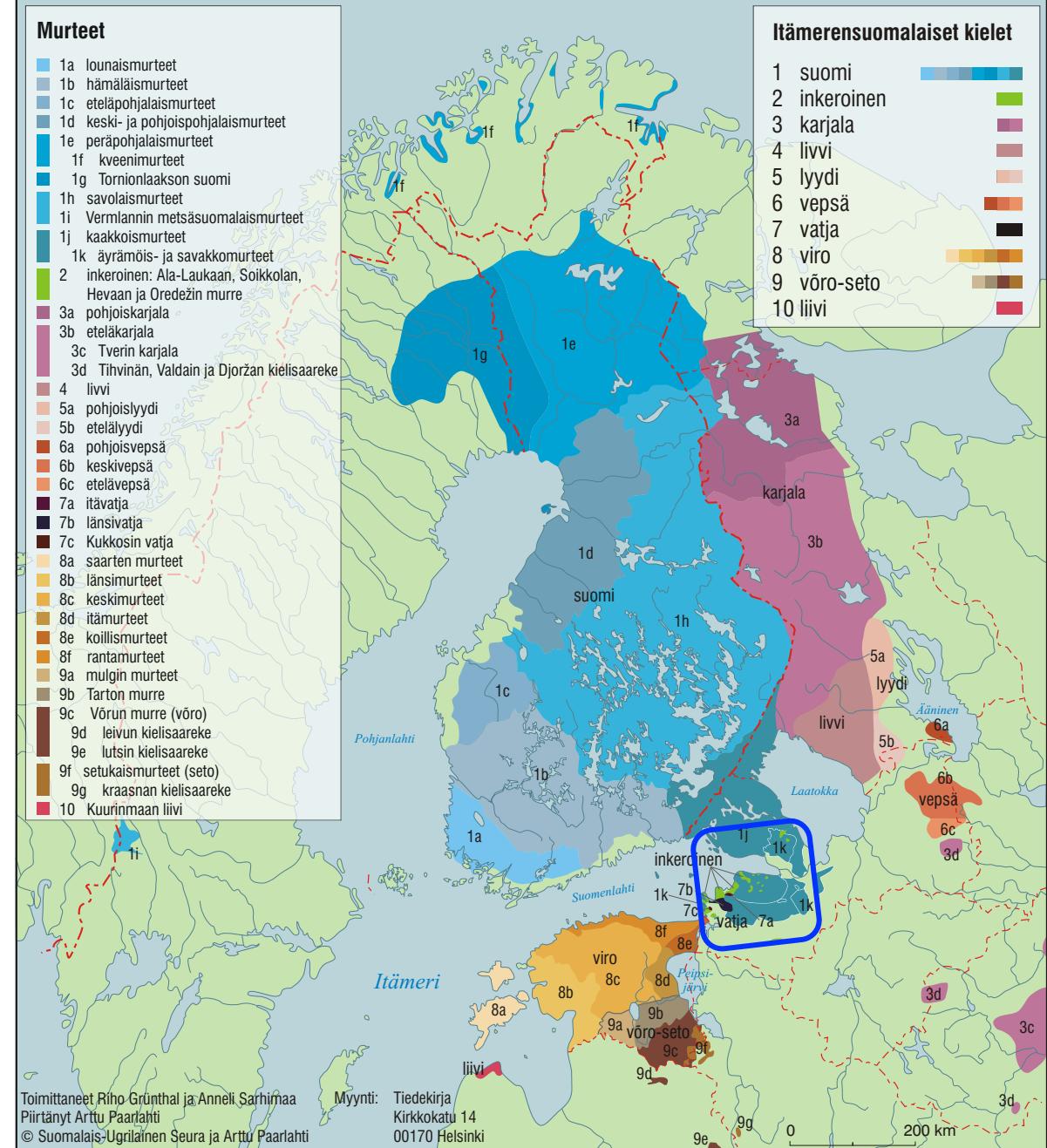
The Finnic languages: number of speakers

Finnish	5 300 000
Estonian	1 000 000
South Estonian	30 000
Meänkieli	30 000
Karelian	25 000
Olonets	15 000
Kven	8 000
Veps	3 500
Lude	300
Ingrian	70
Vote	<10
Livonian	<10

Maps

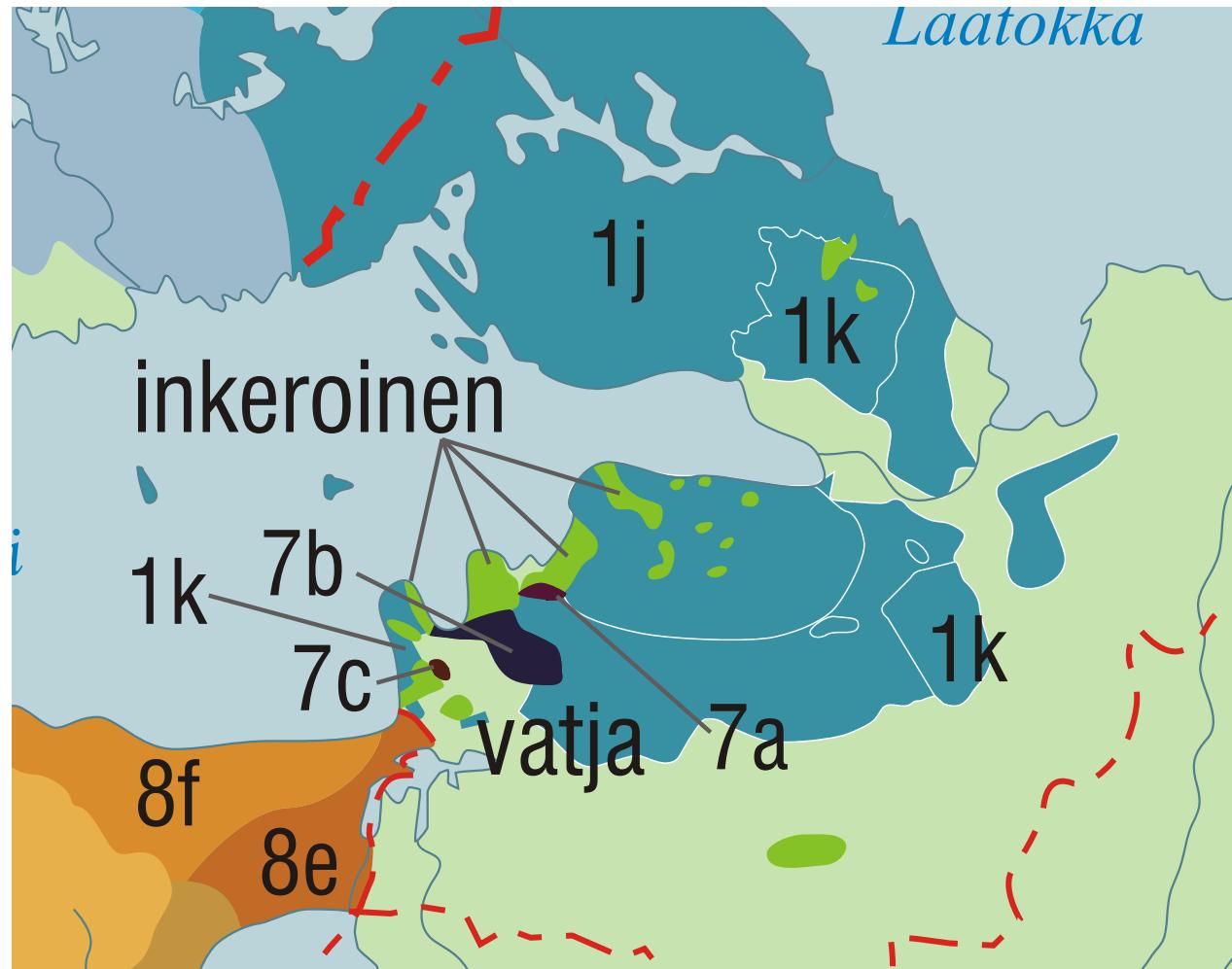
Itämerensuomalaiset kielet ja niiden päämurteet

Kieli- ja murrealueet vastaavat 1900-luvun alun tilannetta

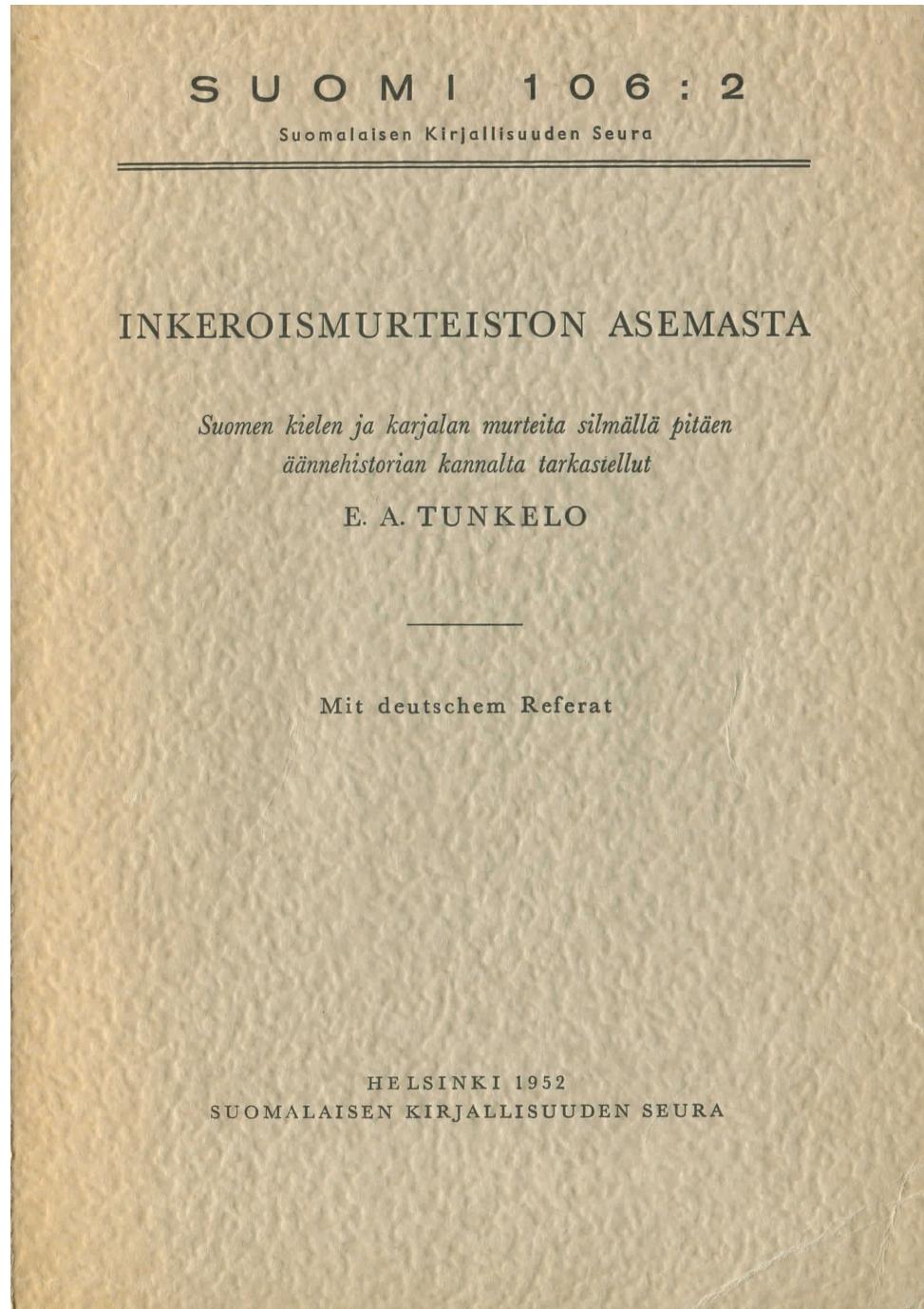

Source: <https://www.sgr.fi/muutjulkaisut/ItamerensuomalaisetKieletMurteet2012.pdf>

Maps: Ingrian

Is Ingrian a dialect of Finnish or a separate language?

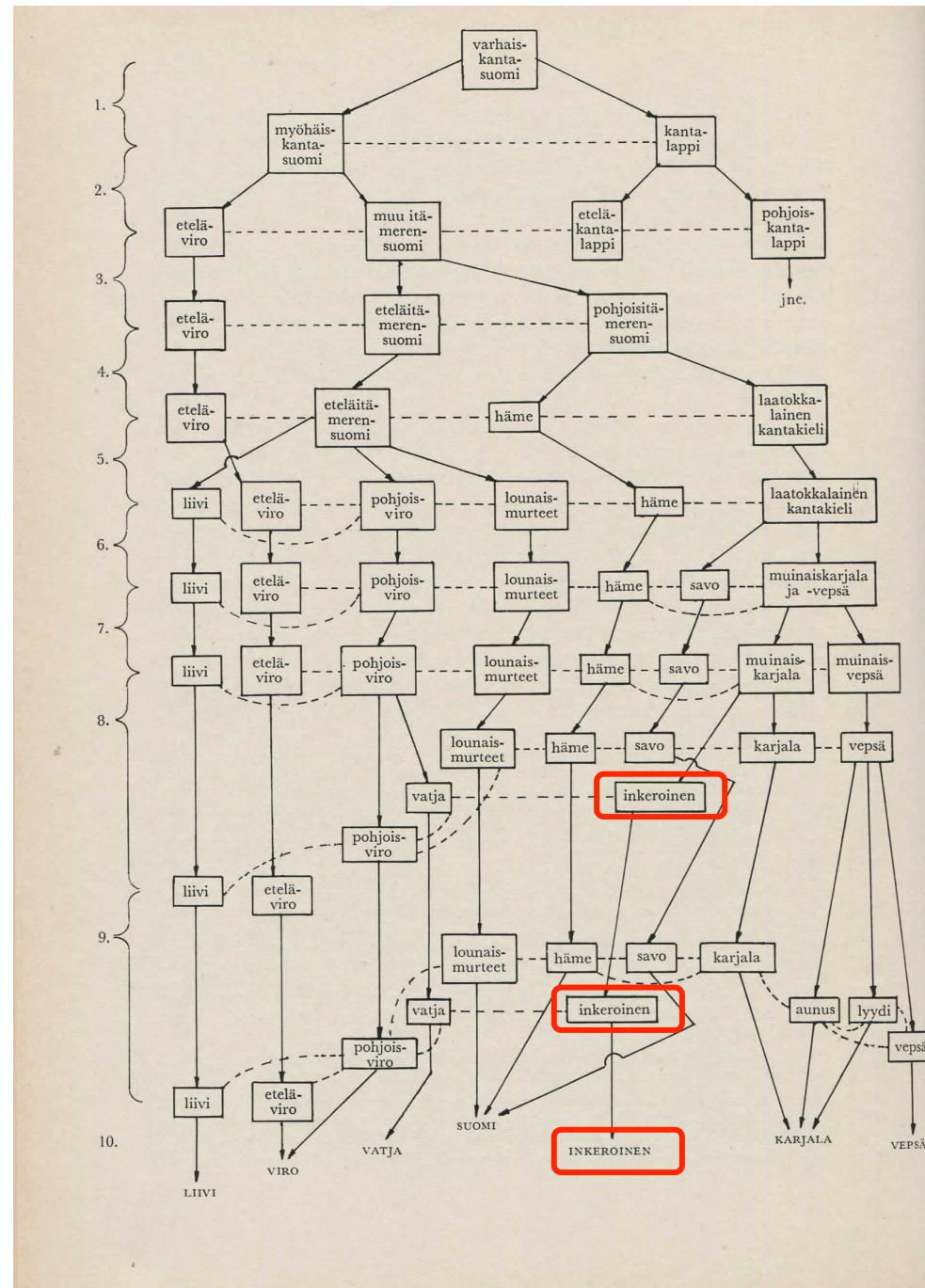

Source:

Tunkelo, E.A. 1952. *Inkeroinmurteiston asemasta*. Helsinki.

Is Ingrian a dialect of Finnish or a separate language?

Source:
 Sammallahti, Pekka 1977. Suomalaisten
 esihistorian kysymyksiä. *Virittäjä* 81: 132

Is Ingrian a dialect of Finnish or a separate language?

GENERAL REMARKS

The peoples speaking Balto-Finnic languages inhabit areas along the eastern coast of the Baltic. Their languages form the western group of the Finno-Ugric languages with the southern and northern subgroups. To the southern subgroup belong Estonian, Livonian and Votic and to the northern Finnish, Carelian and Veps. Only Finnish and Estonian are used as literary languages.

Finnish is spoken by a little more than five million people, of whom 4.6 million live in Finland and the remainder chiefly in Sweden and America. Estonian is spoken by some 1.1 million, 0.65 million of whom live in Soviet Estonia, the remainder elsewhere in the Soviet Union. In addition there are tens of thousands of Estonians in Sweden and in America.

The Carelians have two big centres in the Soviet Union: the Autonomous Republic of Carelia and the district of Kalinin in Inner-Russia, about 60 km. north-west of Moscow. The officially announced number of Carelians is 138 429 (1979), but the number may not be exact because the Carelians live in towns and villages whose main population is Russian and their own educational and cultural language is also Russian. The inhabitants of Ingria also belong to the Carelians though Estonian scholars regard their language as a separate one, in Estonian *Iuri keel*. The number of the Ingrians was 16 000 in the 1930's but it can be estimated to be much smaller at present. The language deviates from Carelian and Finnish in many respects, but there are differences between various dialects in the Finnish language too. It is customary to consider the Lydians on the eastern fringe of the Carelian population Carelians. Their language is originally Veps with a strong Carelian influence. A quarter of a century ago their number was estimated to be 10 000, but now it is smaller.

The Veps people inhabit the isthmus between Lake Ladoga and Lake Onega, the areas north of the Swir on Onega and the areas south of the middle part of the Swir. At present their number is said to be 8000 (1979) though some decades ago it was three or four times larger. The discrepancy may be explained by the different methods of calculation.

Besides the Ingrians the land of Ingria belonged to the Votic people of old. This earlier renowned nation is about to die out. According to the Estonian scholar Paul Ariste there are only 15 people left of them, nor is the situation much better with the Livonians who live in Soviet Latvia. They number about 150.

In this article the Finnish grouping of the Balto-Finnic languages is used. The Ingrian dialects have not been dealt with as a separate language.

Source:

Turunen, Aimo 1988. The Balto-Finnic languages. In: Sinor, D. (ed). *The Uralic languages*. Leidein. p. 59.

1. General
- 2. Nomenclature**
3. Typical features of Ingrian
4. Literature about Ingrian
5. The written language
6. Texts

Glottonyms

Ingrian
inkeroine
ižora
ižoralain(e)
karjalain
maaväki (< Vot. *maaväči*)

English
Ingrian
maaväki (< Vot. *maaväči*)

Finnish
inkeroinen

Estonian
isuri

Russ.
ижора

≠

Ingrian Finn

inkeriläinen

ingerisoome

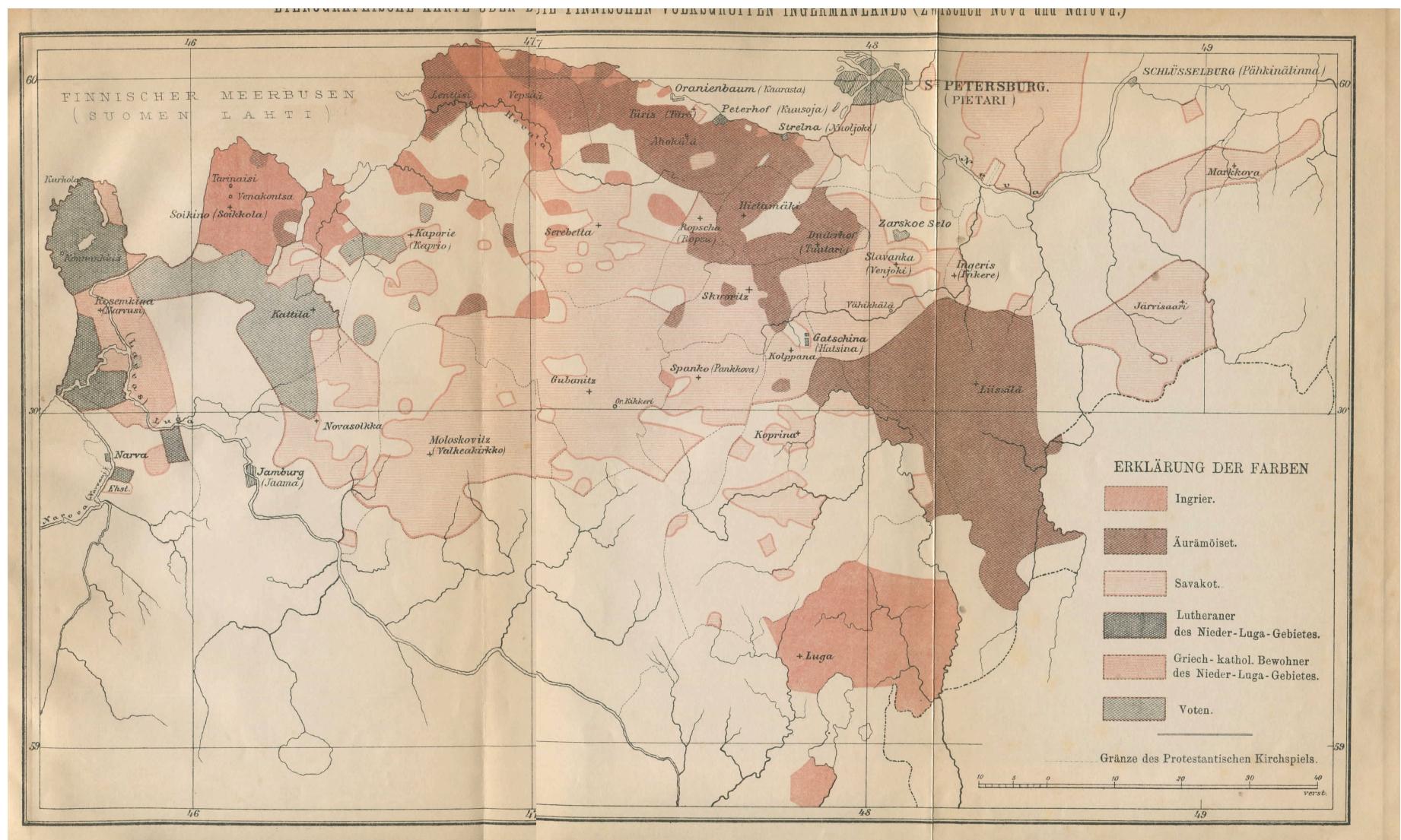
ингерманландец

Number of speakers

	Ethnic	Speakers
Total (2015)	?	80

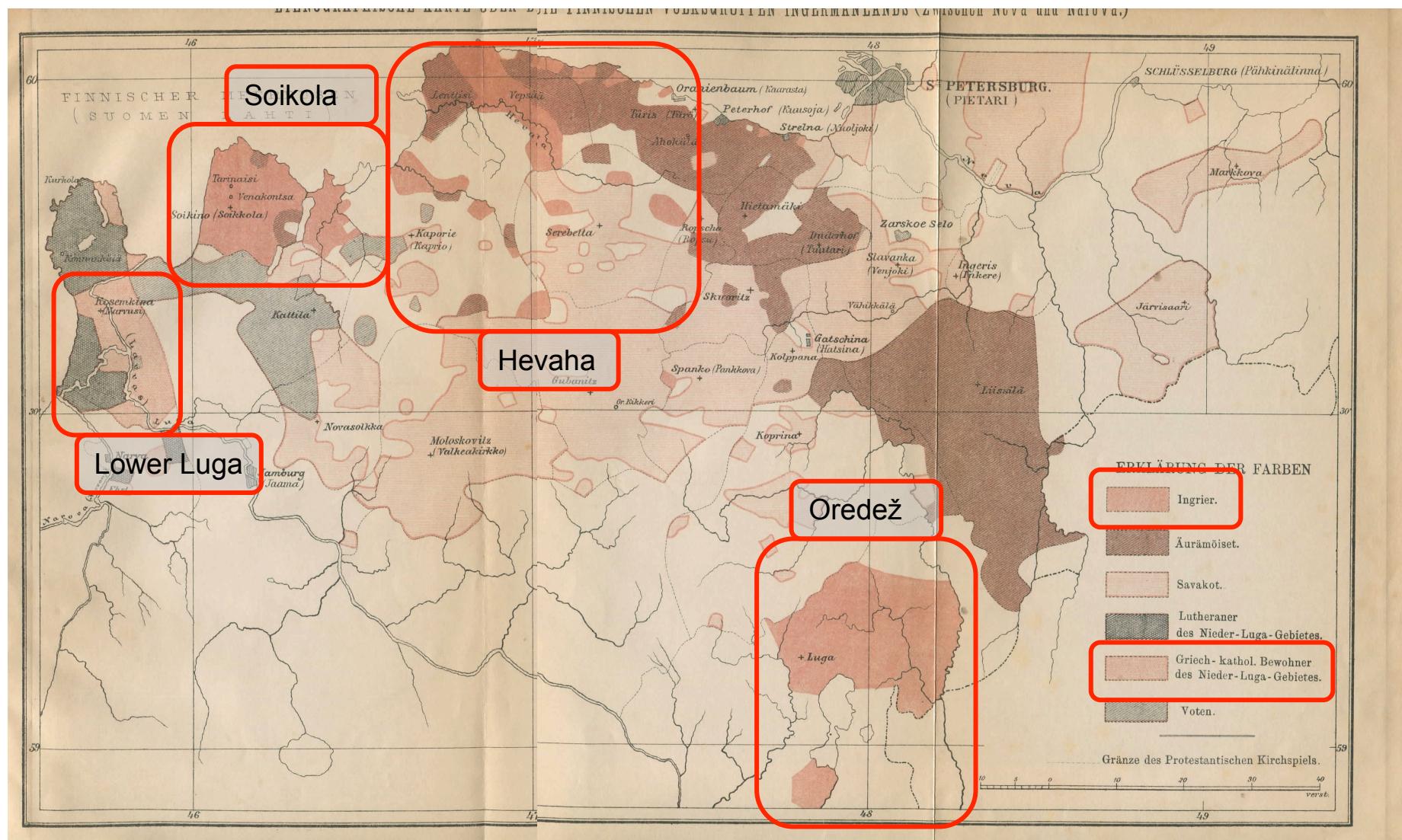
Source: Porkka, Volmari 1885. *Ueber den ingrischen Dialekt*. Helsingfors. Endpapers.

Dialects

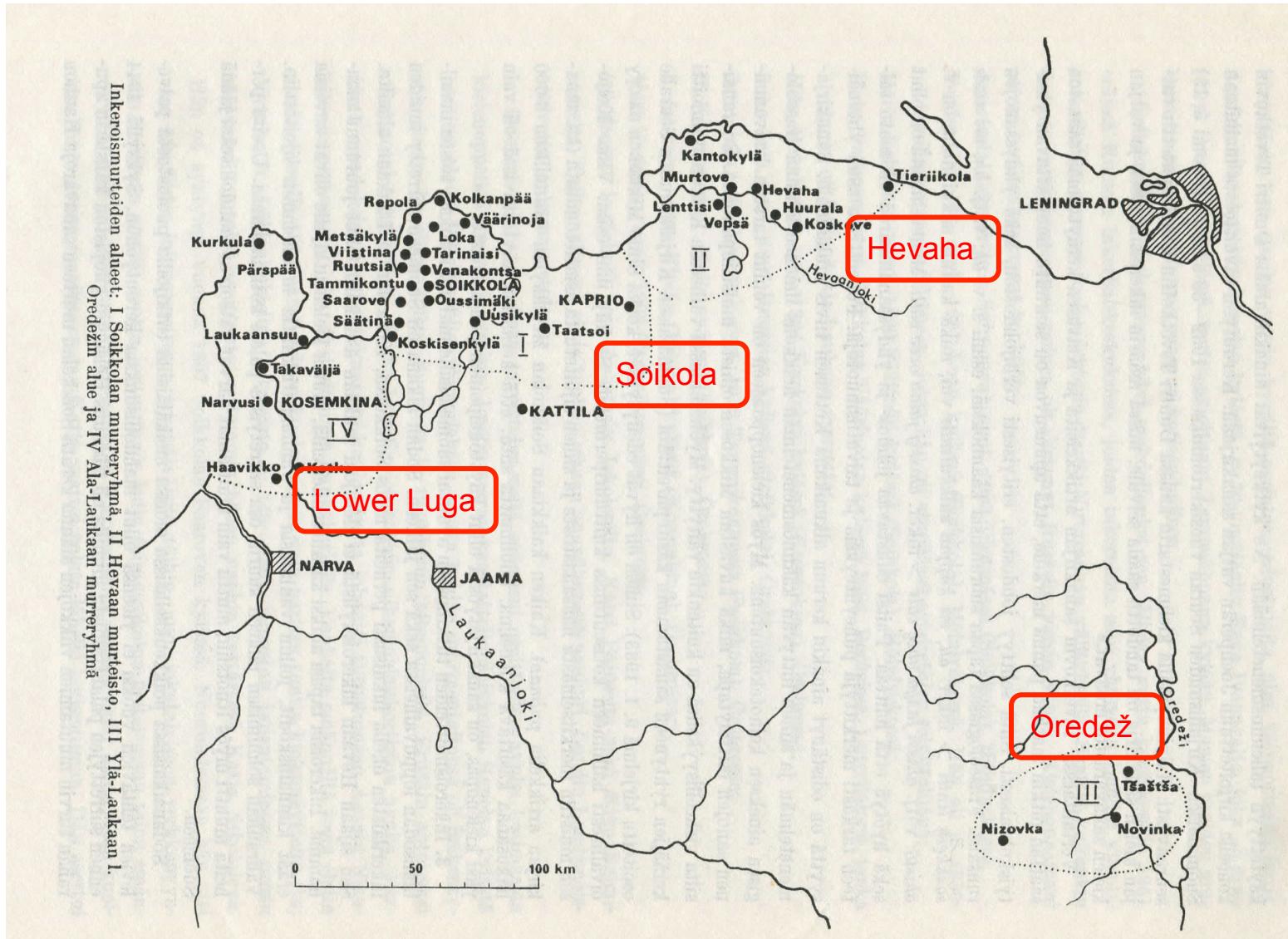

Source: Porkka, Volmari 1885. *Ueber den ingrischen Dialekt*. Helsingfors. Endpapers.

Dialects

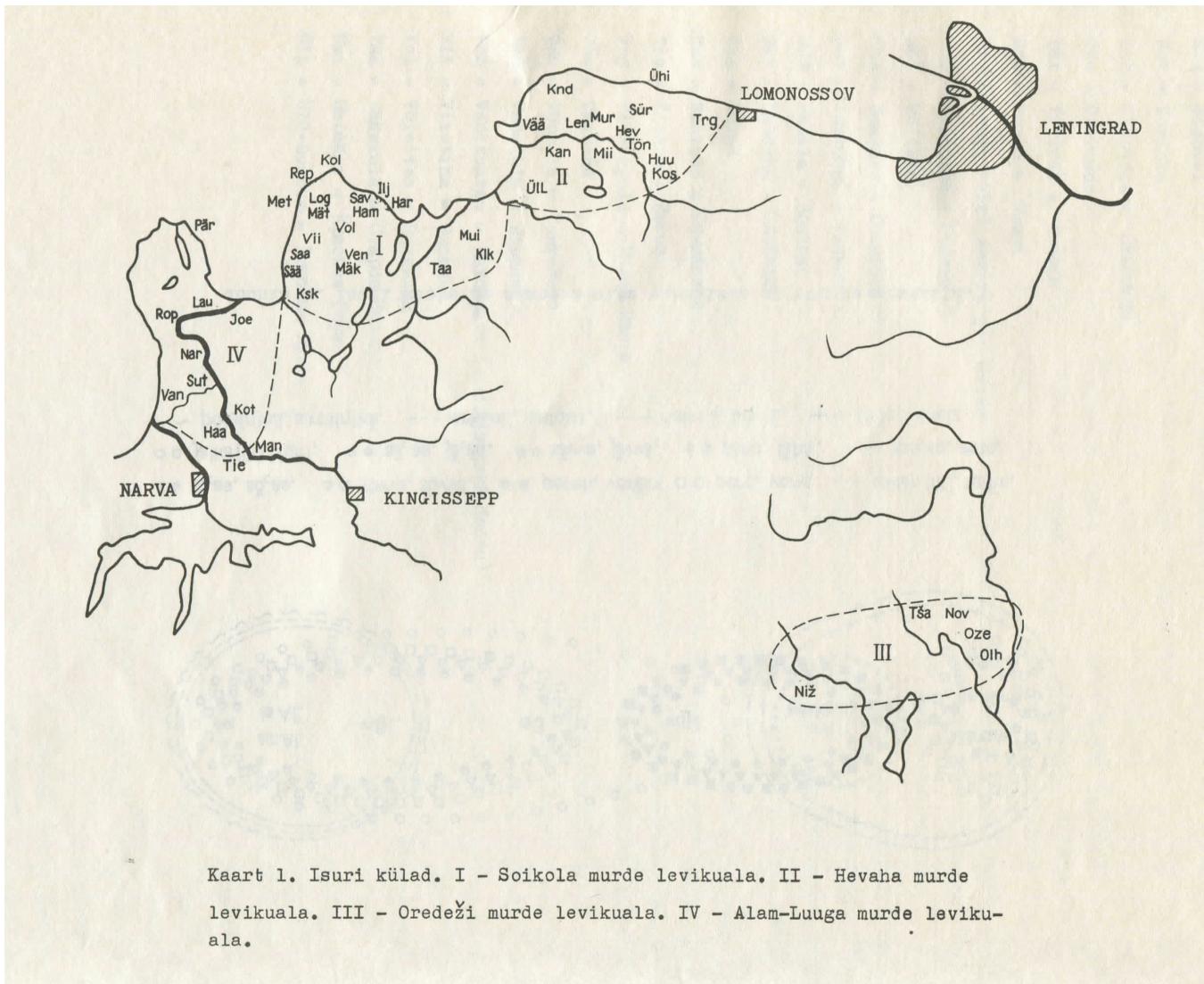

Dialects

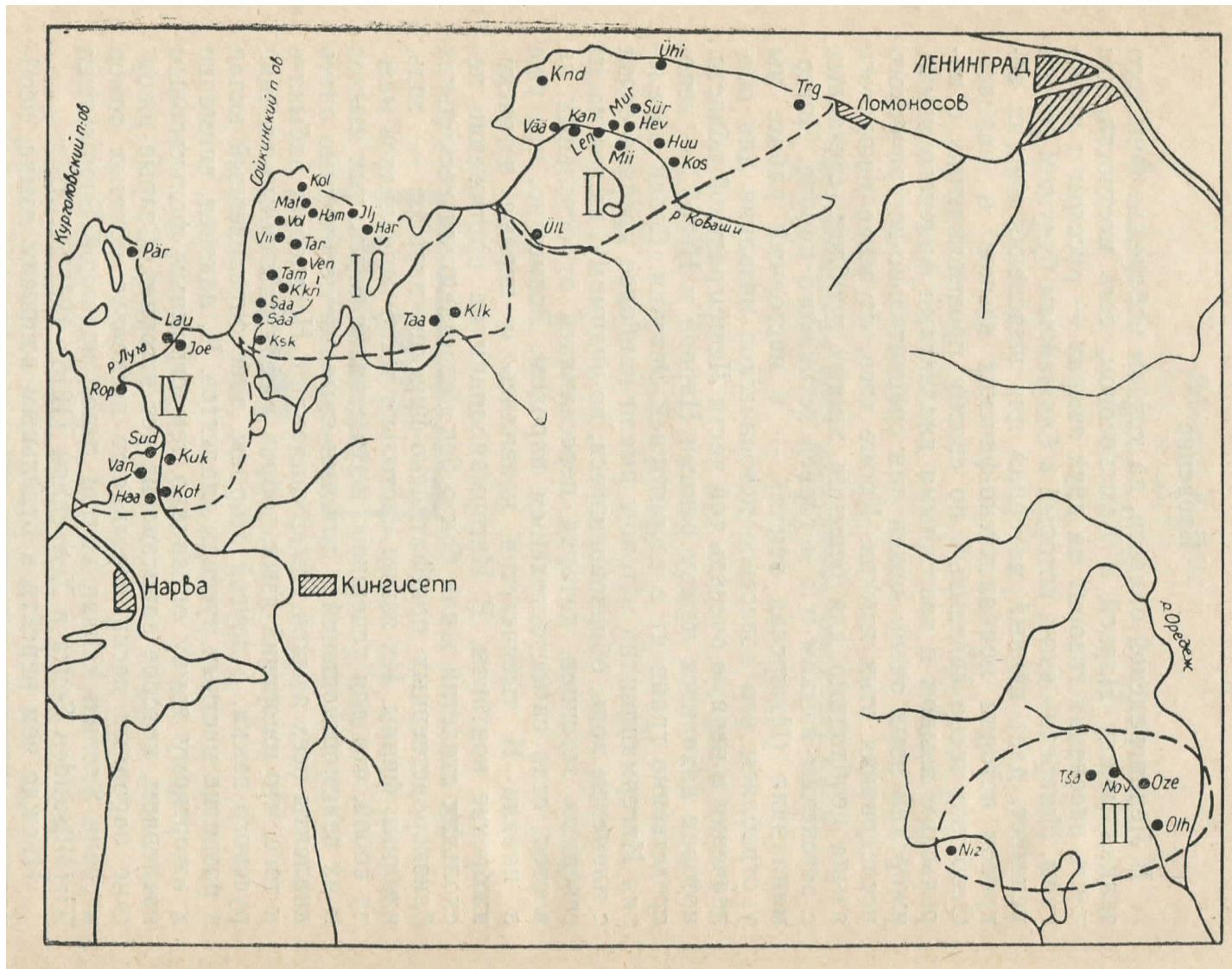

Source: Nirvi, R.E. 1971. *Inkeroinmurteiden sanakirja*. Helsinki. p. vii

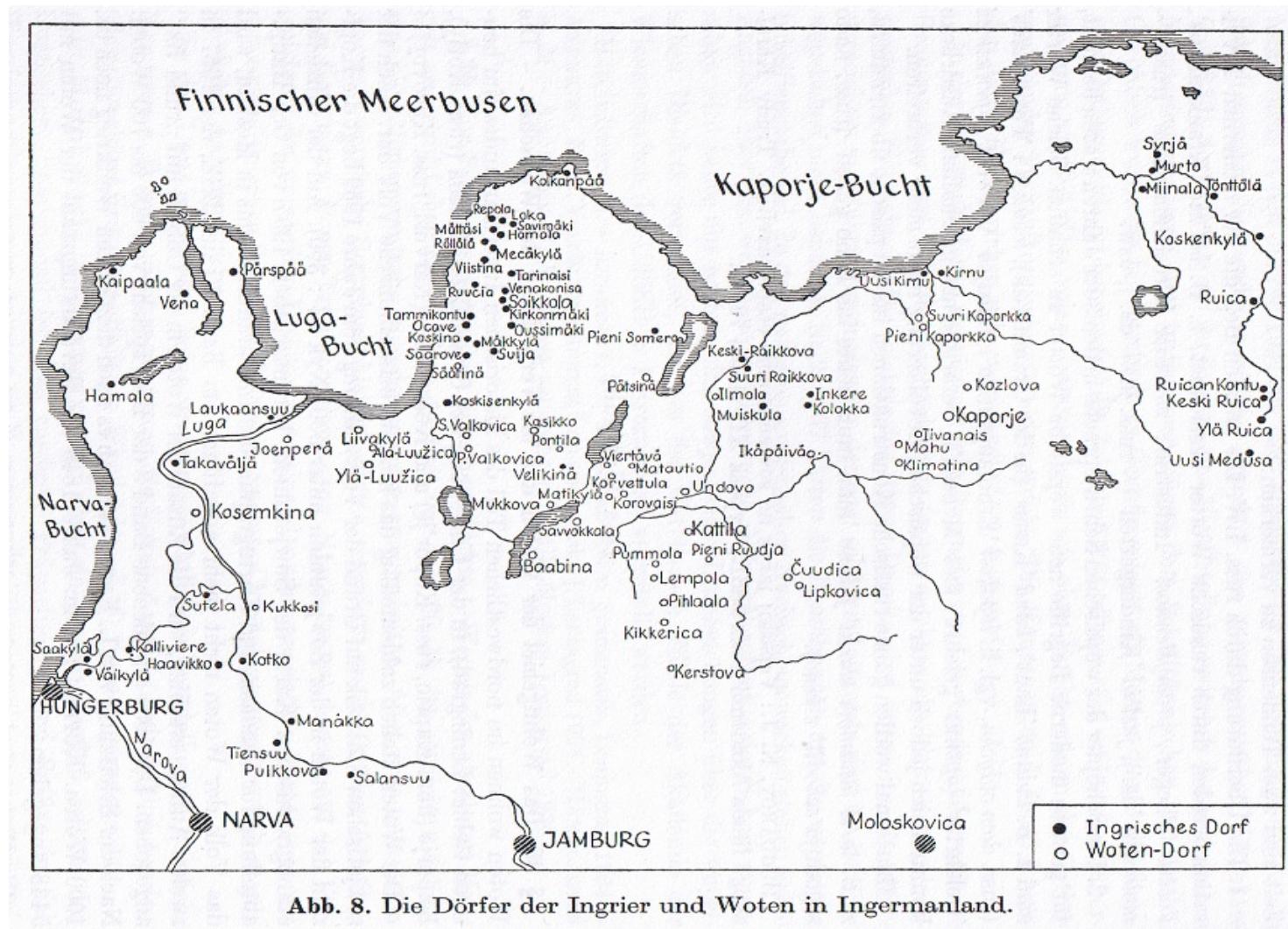
Dialects

Dialects

Dialects

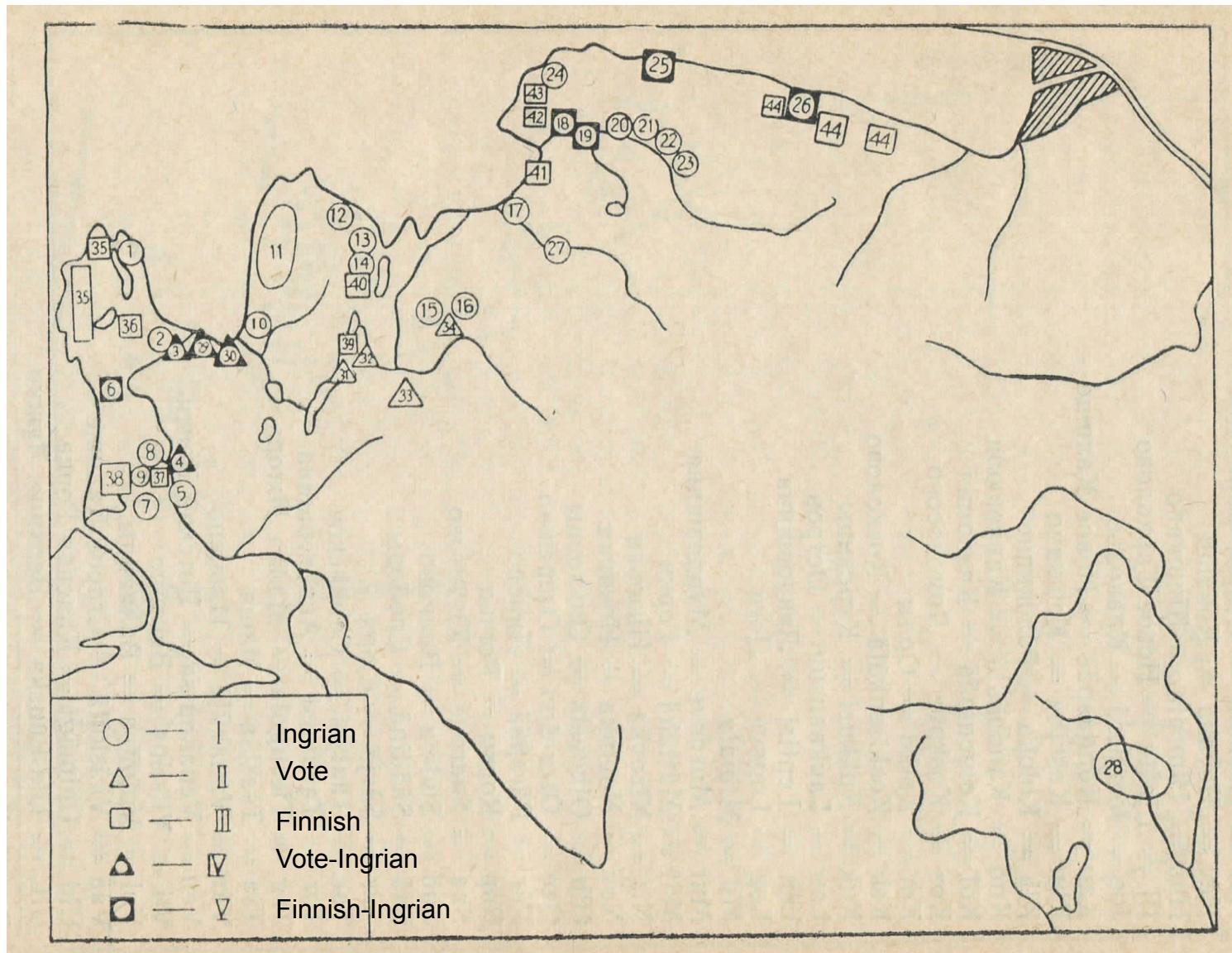

Village names in Ingrian and Russian

Сокращения названий деревень

Haa	= Haaviko	= Кейкино
Ham	= Hamala	= Гамолово
Har	= Harkola	= Старое Гарколово
Hev	= Hevaha	= Ковashi
Huu	= Huurala	= Шишкино
Ilj	= Iljasta	= Новое Гарколово
Joe	= Joenperä	= Краколье
Kan	= Kangaspää	= Новое Калище
Kkn	= Koskina	= Кошкино
Klk	= Koloka	= Головкино
Knd	= Kandokülä	= Кандокюля
Kol	= Kolgompää	= Колгомпя
Kos	= Koskove	= Ломоносово
Kot	= Kotko	= Орлы
Ksk	= Koskisenkülä	= Косково
Kuk	= Kukkusi	= Куревицы
Lau	= Laukaansuu	= Остров
Len	= Lentisi	= Лендовщина
Log	= Logove	= Логи
Mii	= Miinala	
Mur	= Murdove	= Мурдовщина
Mät	= Mättähä	= Горки
Niz	= Nizovka	= Низовка
Nov	= Novinka	= Новинка
Olh	= Olhovets	= Ольховцы
Oze	= Ozerešno	= Озерешно
Pär	= Pärspää	= Липово
Rop	= Ropsu	= Ропша
Saa	= Saarove	= Юганово
Sud	= Sudela	= Волково
Sää	= Säädinä	= Слободы
Sür	= Sürjä	= Сюря
Taa	= Taatsoi	= Семейское
Tar	= Tarinaisi	= Андреевщина
Trg	= Tieriigola	= Малая Ижора
Tša	= Tšaštša	= Чаща
Van	= Vanakülä	= Илькино
Ven	= Venakontsa	= Вотский Конец
Vii	= Viistina	= Вистино
Vol	= Voloitsa	= Валяницы
Vää	= Vääskülä	= Старое Калище
Ühi	= Ühimägi	= Красная Горка
ÜL	= Ülä-Luuska	= Верхние Лужки

Dialects

Source: Laanest, Arvo 1966. *Izhorskie dialekty*. Tallinn. p. 5.

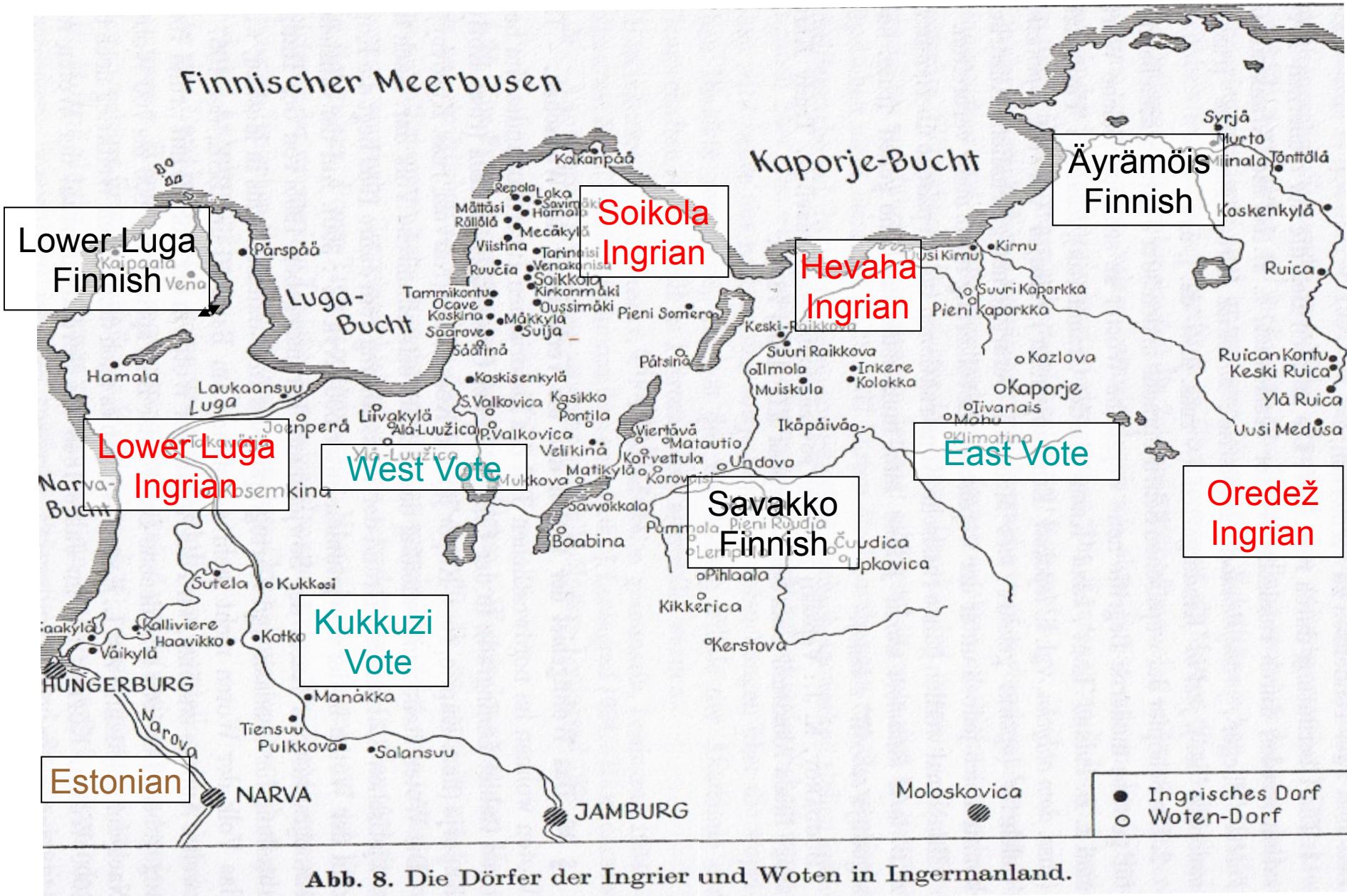

Abb. 8. Die Dörfer der Ingrier und Woten in Ingermanland.

Number of speakers

	Ethnic	Speakers
Total (2015)	?	80
Total (2018)		
Lower Luga		? †
Soikola		?10
Hevaha		?
Oredež (Upper Luga)		† (1960s)

1. General
2. Nomenclature
- 3. Typical features of Ingrian**
4. Literature about Ingrian
5. The written languages
6. Texts

The northern Finnic dialect continuum

	'leg'	'tail'	'sheep'	
Fin.	<i>jalka</i>	<i>häntä</i>	<i>lampaat</i>	
NKar.	<i>jalka</i>	<i>häntä</i>	<i>lampahat</i>	
SKar.	<i>jalga</i>	<i>händä</i>	<i>lambahat</i>	
Olon.	<i>jalgu</i>	<i>händü</i>	<i>lambahat</i>	
Lude	<i>d'alg</i>	<i>händ</i>	<i>lambahad</i>	
Veps	<i>d'aug</i>	<i>händ</i>	<i>lambhad</i>	
Ingr.	<i>jalka</i>	<i>häntä</i>	<i>lamppaahat</i>	
	<i>jalga</i>	<i>händä</i>	<i>lampahaD</i>	(Nirvi 1971)
	<i>jalga</i>	-	<i>lampāD</i>	(Saar 2017)

Typical features of Ingrian

All originally long vowels have been retained: *mā* ‘land’, *pā* ‘head’, *tōn* ‘I bring’

There is very little palatalization of consonants

Consonant gradation as in Karelian proper: *uskoa* ‘to believe’: *uzon*; *matka* ‘trip’: *madan*

Geminates: *männö* s/he is going, *mattala* ‘low’

Excessive *-nt*: *traktoristint* ‘no longer as a tractor driver’

(as in SE Finnish: cf. [https://www.kotus.fi/nyt/kolumnit/kieli-ikkuna_\(1996_2010\)/potkut_ministerinta](https://www.kotus.fi/nyt/kolumnit/kieli-ikkuna_(1996_2010)/potkut_ministerinta))

No *v*-element in 3rd person plural verb form: *männöd* ‘they go’

Typical features of Ingrian dialects

Soikkola dialect:

ea/eä > *ia/iä*: *pimmiä* ‘dark’ < **pimeđä*

plural-*t* in words with possessive suffixes: *venehemmeD* ‘our boats’ (cf. Burgenland Hungarian *lovâmák* ‘my horses’, standard Hungarian *lovaim*)

Hevaha dialect:

auslaut -*k* retained: *näyttäG* ‘to show’, *kasseG* ‘dew’

allative in-/*len*: *pellolen* ‘to the field’

Oredež dialect (~ Upper Luga dialect):

ŋk:ŋŋ CG: *hangi* ‘snowdrift’ - *hanŋen*

Lower Luga dialect:

h after *r* and *n* lost: *vana* ‘old’, *karu* ‘bear’

comitative in-(*ŋ*)*kā*, -(*ŋ*)*kā* instead of postposition *kera*

Noun *kala* ‘fish’

	sg	pl
nom	<i>kala</i>	<i>kalaD</i>
gen	<i>kalan</i>	<i>kalloin</i>
part	<i>kallā</i>	<i>kallōja</i>
ill	<i>kallā</i>	<i>kalloi</i>
ine	<i>kalāz</i>	<i>kaloiz</i>
ela	<i>kalāst</i>	<i>kaloist</i>
all	<i>kalalle</i>	<i>kaloille</i>
ade	<i>kalāl</i>	<i>kaloil</i>
abl	<i>kalālD</i>	<i>kaloild</i>
tra	<i>kalāks</i>	<i>kaloiks</i>
ess	<i>kallān</i>	
abe	<i>kalada</i>	<i>kaloida</i>
ins	<i>jalan</i>	<i>jaloin</i>
exe	<i>tüttöinD</i>	<i>tüttölöind</i>
ter	<i>iltāssā</i>	<i>rintoissā</i>
com	-	<i>perehinnē</i>
pro	-	<i>meritse</i>

Adj + noun *alastoin poiga* ‘naked boy’

	sg	pl
nom	<i>alastoin poiga</i>	<i>alastomaD pojAD</i>
gen	<i>alastoman pojAN</i>	<i>alastom&min poj&in</i>
part	<i>alastoind poj&ká</i>	<i>alastom&mia poj&kia</i>
ill	<i>alastom&má poj&ká</i>	<i>alastom&m&i poj&k&i</i>
ine	<i>alastom&z poj&z</i>	<i>alastom&z poj&z</i>
ela	<i>alastom&st poj&st</i>	<i>alastom&st poj&st</i>
all	<i>alastomalle pojalle</i>	<i>alastomille pojille</i>
ade	<i>alastom&l poj&l</i>	<i>alastom&l poj&l</i>
abl	<i>alastom&lD poj&lD</i>	<i>alastom&lD poj&lD</i>
tra	<i>alastomaks poj&ks</i>	<i>alastom&ks poj&ks</i>
ess		<i>alastom&m&n pojkan</i>

Noun *kala* ‘fish’

abe	<i>kalada</i>	<i>kaloida</i>
ins	<i>jalan</i>	<i>jaloin</i>
exe	<i>tüttöinD</i>	<i>tüttölöinD</i>
term	<i>iltāssā</i>	<i>rintoissā</i>
com	-	<i>perehinnē</i>
prol	-	<i>meritse</i>

Eksessivan loppu ain ono -nt.

Esim.: *motoristant, trengint, koirant, brigadirant, kolhoznikkant, inzenerant, opettajant* j. n. e.

Monikoos painutossihan loppu liittyy monikon tunto-merkkii.

Esim.: *trenkiloint, motoristoint, brigadiroint, kolhoznikoint, inzeneroint, opettajint, paimenint*.

tullo toim Boiga soDa mēhent kotti

Personal pronouns

	nom	gen/acc	part	ill	ine
1	<i>miä</i>	<i>miun</i>	<i>minnua</i>	<i>miuhe</i>	<i>miuz</i>
2	<i>siä</i>	<i>siun</i>	<i>sinnua</i>	<i>siuhe</i>	<i>siuz</i>
3	<i>hä(n) tämä</i>	<i>hänen</i>	<i>händ</i>	<i>hännē</i>	<i>hänez</i>
1	<i>mū</i>	<i>meijen</i>	<i>meiD</i>	<i>meihe</i>	<i>meil</i>
2	<i>tū</i>	<i>teijen</i>	<i>teiD</i>	<i>teihe</i>	<i>teil</i>
3	<i>hū</i>	<i>heijen</i>	<i>heiD</i>	<i>heihe</i>	<i>heil</i>

The verb *lähtiä* ‘to go’

	pres +	pres -	pret +	pret -
1	<i>lähen</i>	<i>en lä</i>	<i>läksin</i> <i>lähin</i>	<i>en lähtenD</i>
2	<i>läheD</i>	<i>eD lä</i>	<i>läksiD</i>	<i>eD lähtenD</i>
3	<i>lähtö</i>	<i>ei lä</i>	<i>läksi</i> <i>lähti</i>	<i>ei lähtenD</i>
1	<i>lähemmä</i>	<i>emmä lä</i>	<i>läksimmä</i>	<i>emmä lähtenēD</i>
2	<i>lähettä</i>	<i>että lä</i>	<i>läksittä</i>	<i>että lähtenēD</i>
3	<i>lähtöD</i>	<i>ei lä</i> <i>eiväD lä</i>	<i>läksid</i> <i>lähtiD</i>	<i>ei lähtenēD</i> <i>eiväD lähtenēD</i>

Exercise

Miä oon ihmiin

Höö evät oo nälkähiist

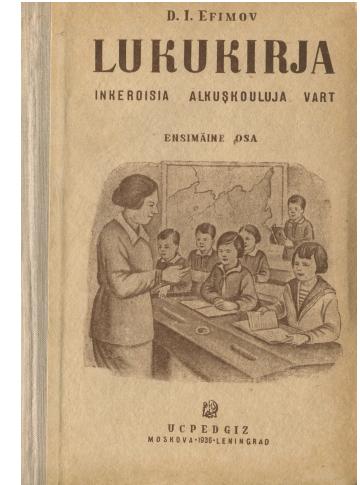
Silloin häää oli veelä tüttärikköin

Lääätä ižoraks!

Häää tuli kaluriloint poiz

Kerran üks meezi tuli naapuriküllää veerahii

Exercise

I seeki ono töö.

Koira koiraa veerais kutsui.

— Ei oo aikaa.

— A mitä?

— A hoomenna peremmees männoö puita
toomaa, ni miun pittää ettee joossa ja haukkua.

PARMA JA VOOHET.

Eli poika-orpo. Jot elättää ittsiä, hää läksi voohia paimentaa. Ajja hää kerran voohia ruiz-pellon sivu. A voohet tunkehutti üli aijjan rukihesse. Ajjoi hää, ajjoi heijjet takaisii, a voohet jooksennellaa pitkin ruist ja tallataa tähkiä.

Istuiz peen paimen kivelle ja itki.

Tulloo hänen loo orraava:

- Mitä itet, poika?
- En jaksa voohit rukihest ajja poiz!
- Ja kaik? Miä heijjet ajan käenkääntiiz poiz!

Jooksenteli, jooksenteli – ei tult mittä. Istuiz lähelle ja itkiki.

Jooksoo repoi:

- Mitä itettä?
- Emmä jaksa voohit rukihest ajja poiz!
- Miä ajan heijjet heti poiz!

Ja revoilt mittä ei tult. Istuiz heijjen lähelle ja noistiki itkömää.

Männöö karhu metsäst:

- Mitä ootta tääl itkömääz?
- Emmä jaksa voohit rukihest ajja poiz!
- Ai, nappaakat! Miä avviitan teitä!

Tunkehui üli aijjan – vaa murti aijjan, tallaiz ruist enempi voohia. Pallaiz ilma mitäikke. Istuiz lähelle ja noisti mörizömmää. Neljältää ittetää.

Lentää sivu parma.

- Ku on nagrettavvaa! – sannoo. – Nii suuret ootta, entä itettä! Ken teijjet obižoitti?

A höö vasataa:

- Emmä jaksa milkä viissii ajja voohet rukihest poiz!
- No, miä avviitan!
- Mut siä jo oot nii peen!
- Ajan poiz!

Hörriiz ja lenti... A ku voohet oltii hänen hörinehen kuultu – tunkehutti üli aijjan teen päälle.

Peen paimen temppaiz vitsan – ja alkoi voohiloin jäleet joossa. Ei jopa «kiitän» sannoont omille apilaizille.

1. General
2. Nomenclature
3. Typical features of Ingrian
- 4. Literature about Ingrian**
5. The written language
6. Texts

General

2007

BIBLIOTHECA HISTORICA 111

MIKA SIVONEN

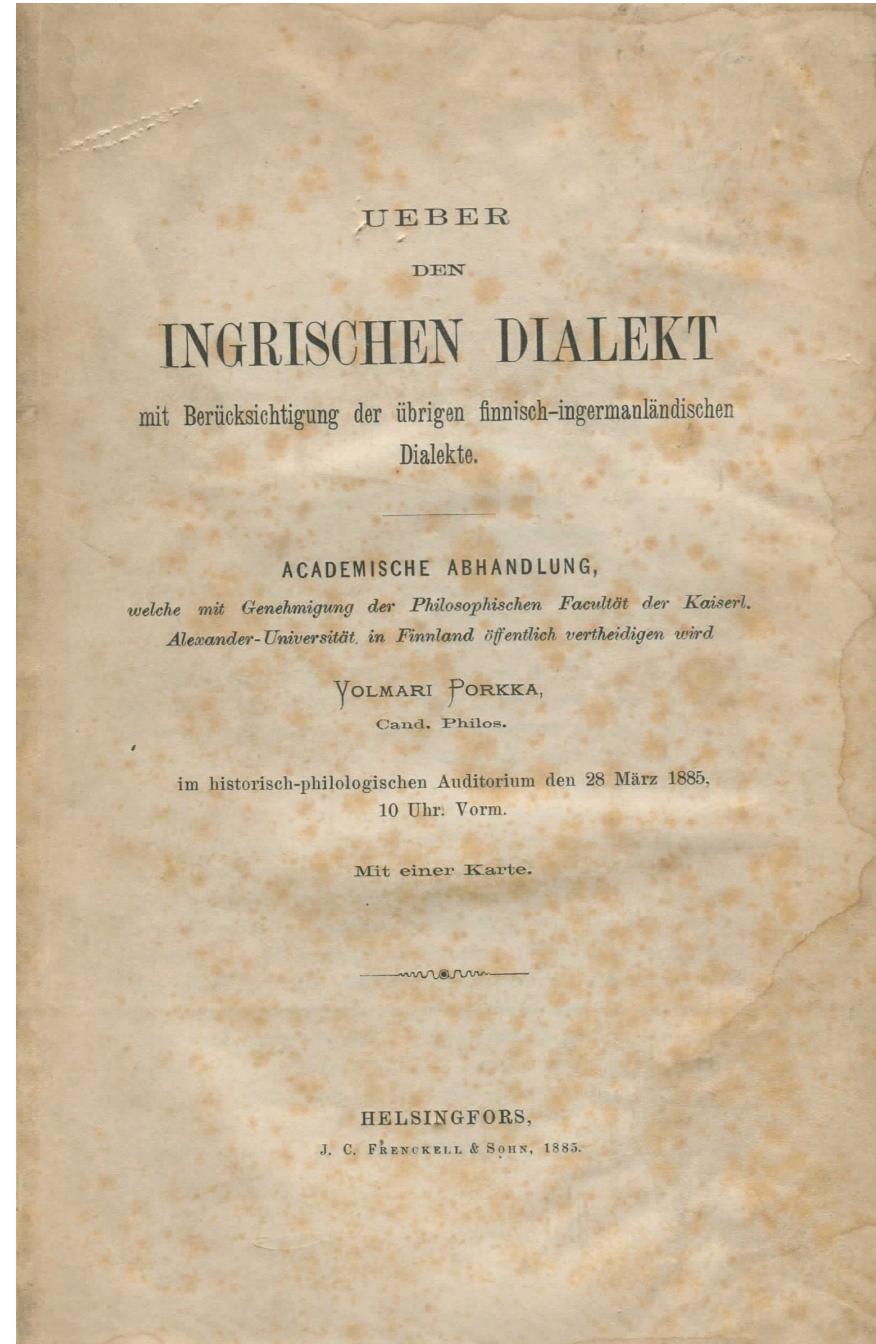
*"Me inkerikot,
vatjalaiset ja karjalaiset"*

Uskonnollinen integrointi ja ortodoksisen vähemmistön
identiteetin rakentuminen Ruotsin Inkerissä 1680–1702

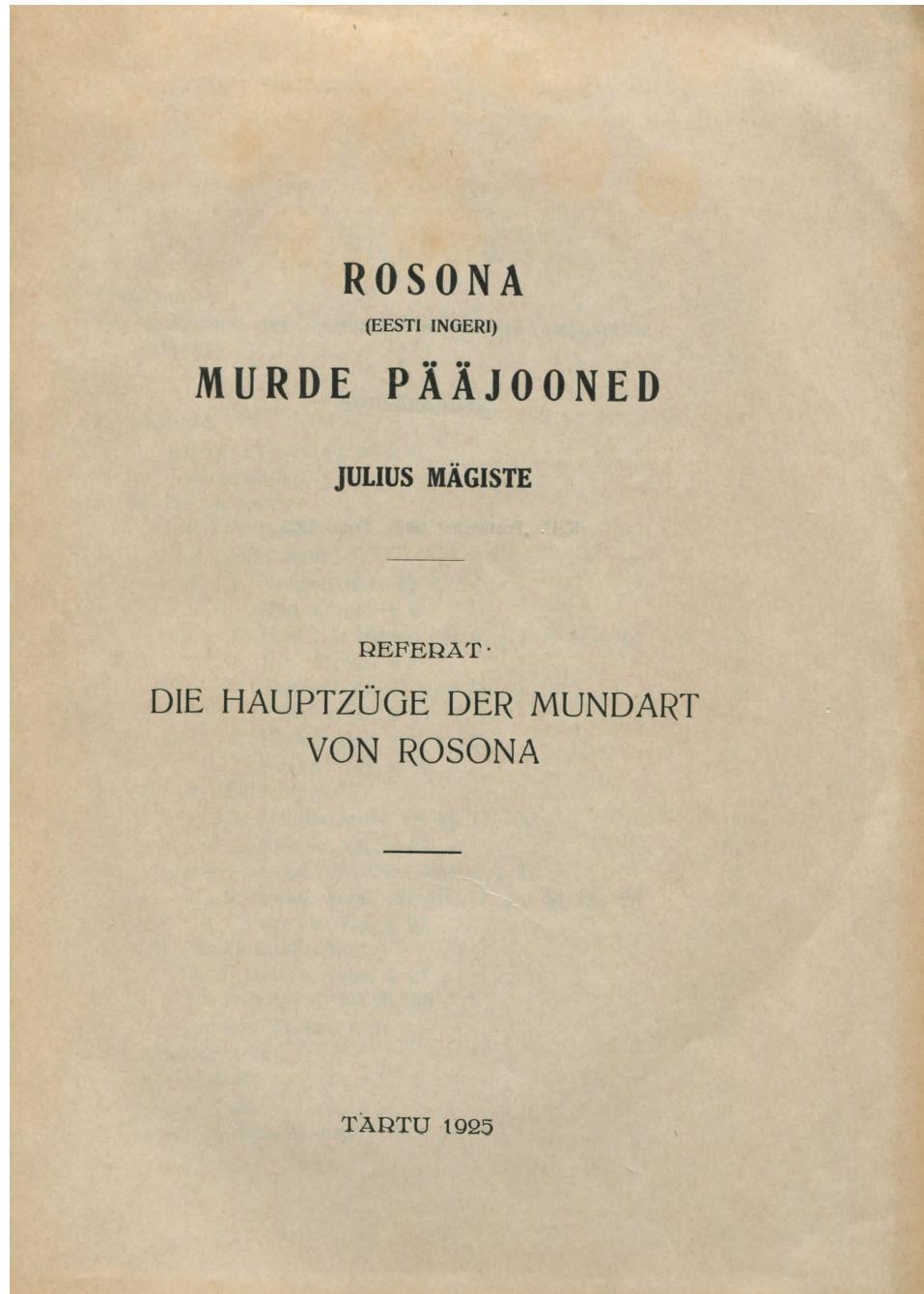

Grammars & descriptions

1885

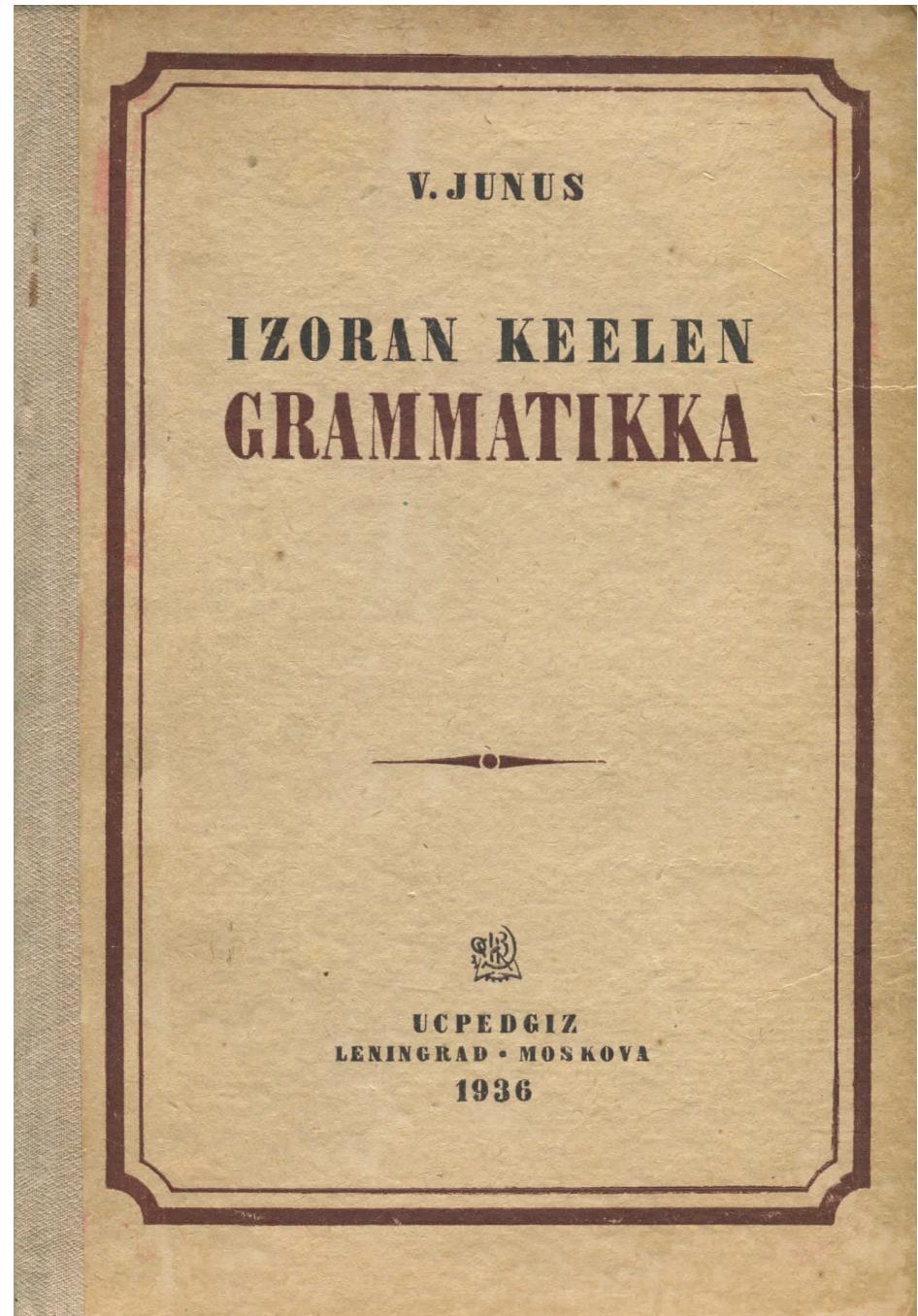
1925

1936

Väinö Junus
1905-1937

1936

Väinö Junus
1905-1937

ESISANA.

Izorat laatiit kansan, kumpa keelen poolest kuuluu läns-fenniläisiin kansoin gruppaa ja sil viisii i izoroin keeli kuuluu läns-fenniläisee keelisisteemaa.

Territorialisest, oman elopaikan poolest, izorat ollaa soomalaisiin, venäläisiin, virolaistin ja vadjalaisiin naapurinna. Naapurikeeliin, suomen, viro ja vadjan keeliin kera izoran keeli ono siottu oman strukturan, fonettisen, äänisostavan, kautta, mut izoran keelel ono suur yhtehös i karjalan keelen kera. Osa izoroist veel nytkii kutsuu itsätä karjalaisiks. Mut kaikist näist mainituist keelist izoran keeli erittäijää, se ono erityin keeli.

Izorat elläät Leningradan oblastin eri paikois, eri raijonois ja sentää izoran keeli senen mukkaa jakahuu eri dialektoihie, eri alakeelii.

Vaaznoimmat näist dialektoist ollaa Soikkolan dialekta, kumpaa läätää Soikkolan poolsaareel Koskisiin, Soikkolan, Mäkkiin, Loukkulan ja Someroisiin selsovettiloineen kylliis, ja Laukaan dialekta, kumpaa läätää Laukaan joen varreel.

Krome näitä dialektuja ono Hevaan (Kovaş) dialekta, kumpaa läätää Oranienbaumian raijonaas Hevaan joen varreel ja Suomen zalivan rantakyllis Harjavallast Oranienbaumaa saa. Näijen rantakylliin izorat jo s:turemmaksi osaks ollaan muuttuneet venäläisiiks, vennään keeltä seel läätää tihimpää ku izoran keeltä, ja sentää möö tämän dialekstan materialoja emmä noise katsomaa.

Gruppa izoroja elläät Soikkolast itäpohjaa, Vasakaran selsovetic. Heil kera ono oma dialekta, mut senen dialekstan materialat kera tähä kirjaan evät joutuneet. Ja viimäks, peen gruppa izoroja ono hoitunt Oredezan raijonan monikkaisees kyläs. Tämän peenen gruppan keeli laati kera oman dialekstan, kumpa ono liki Soikkolan keeltä. Oredezan izorat melkeen kaik ollaan jo venäläisiä, nooristo izoran keeltä ennäé ei maha läätää eikä arvata ja sentää täl dialektaal, niku Oranienbaumian ja osittee i Vasakaran dialektiil, prakticeskoita merkitöstä ei oo.

Prakticeskoi merkitös ono Soikkolan ja Laukaan dialektiil, sentää ku niis poolis veel läätää izoran keeltä, se ono veel lapsiin ja nooriston keeli ja sen peräst sitä voip mukkoittaa meijen kulttuurastroitelstvaas.

Laukaan dialekta ja Soikkolaan dialekta ollaa izoran keelen eri dialektuja, kuuluut sil viisii yhtee keelee. Neet dialektagt ollaa liki toin toistaa,

1986

ARVO LAANEST

**ISURI KEELE
AJALOOLINE FONEETIKA
JA MORFOLOOGIA**

200?

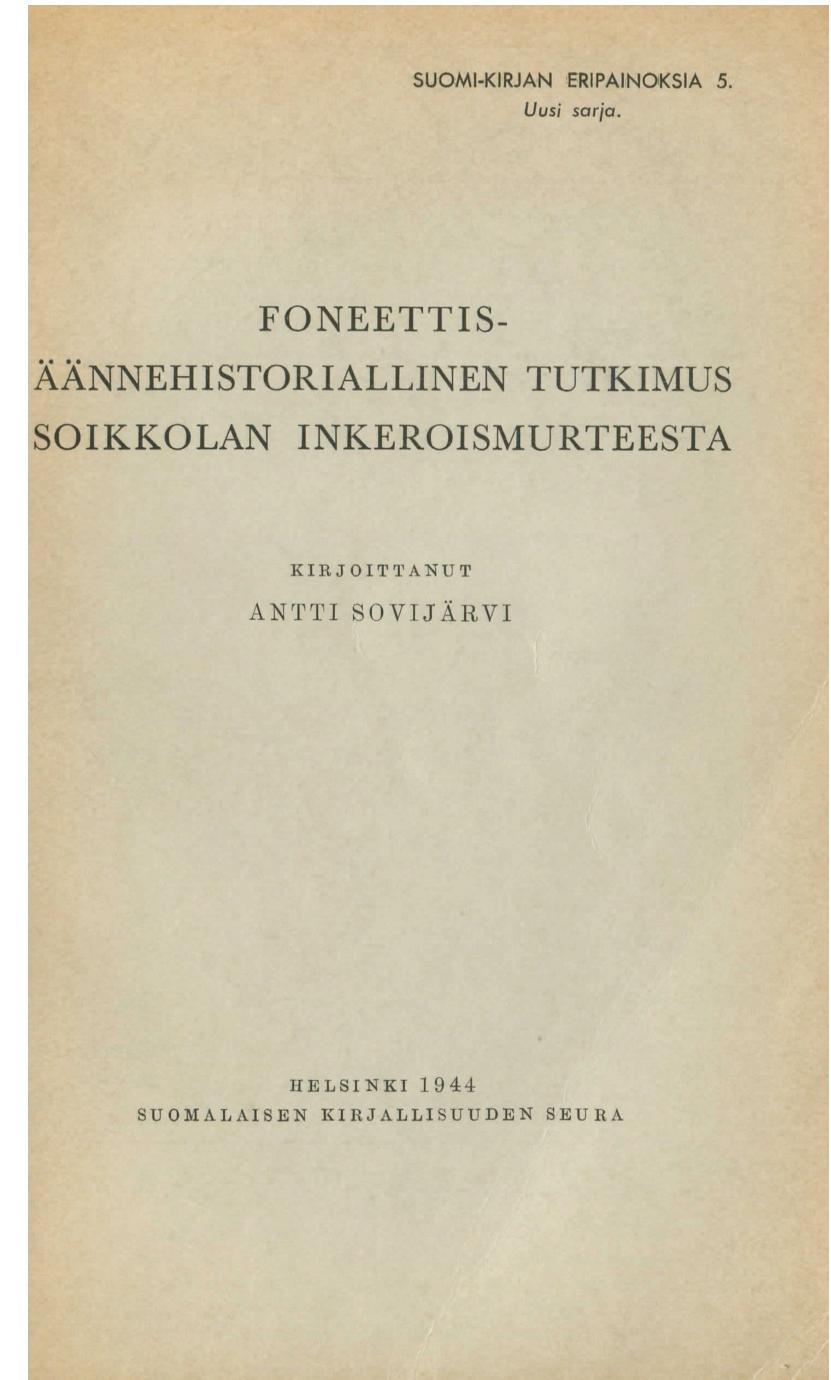
В. Чернявский

Ižoran keel
(Ittseopastaja)

Ижорский язык
(Самоучитель)

Phonetics & phonology

1944

Morphology

2017

DISSERTATIONES
PHILOLOGIAE
URALICAE
UNIVERSITATIS
TARTUENSIS
19

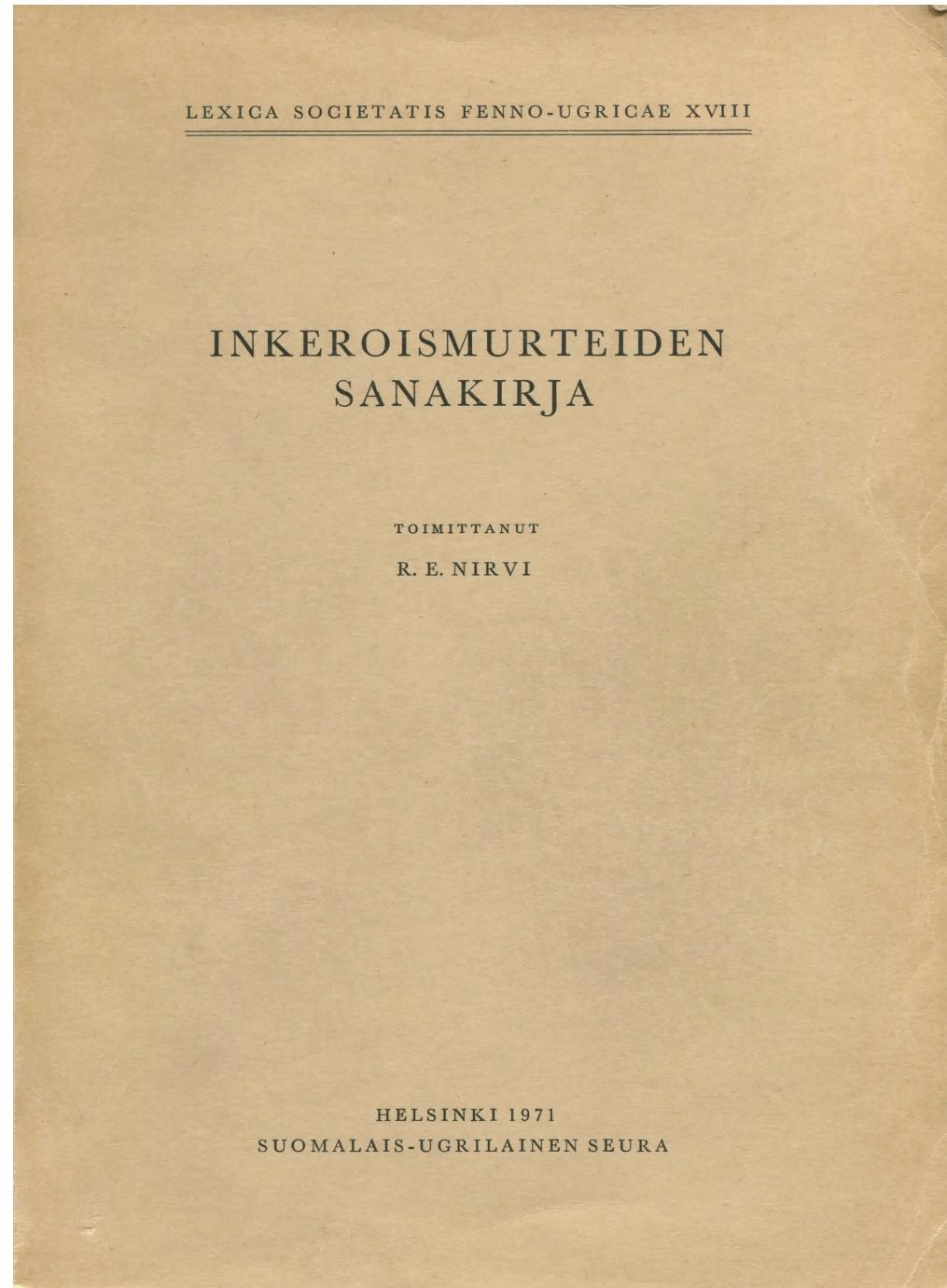
EVA SAAR

Isuri keele Soikkola murde
sõnamuutmissüsteem

Dictionaries

1971

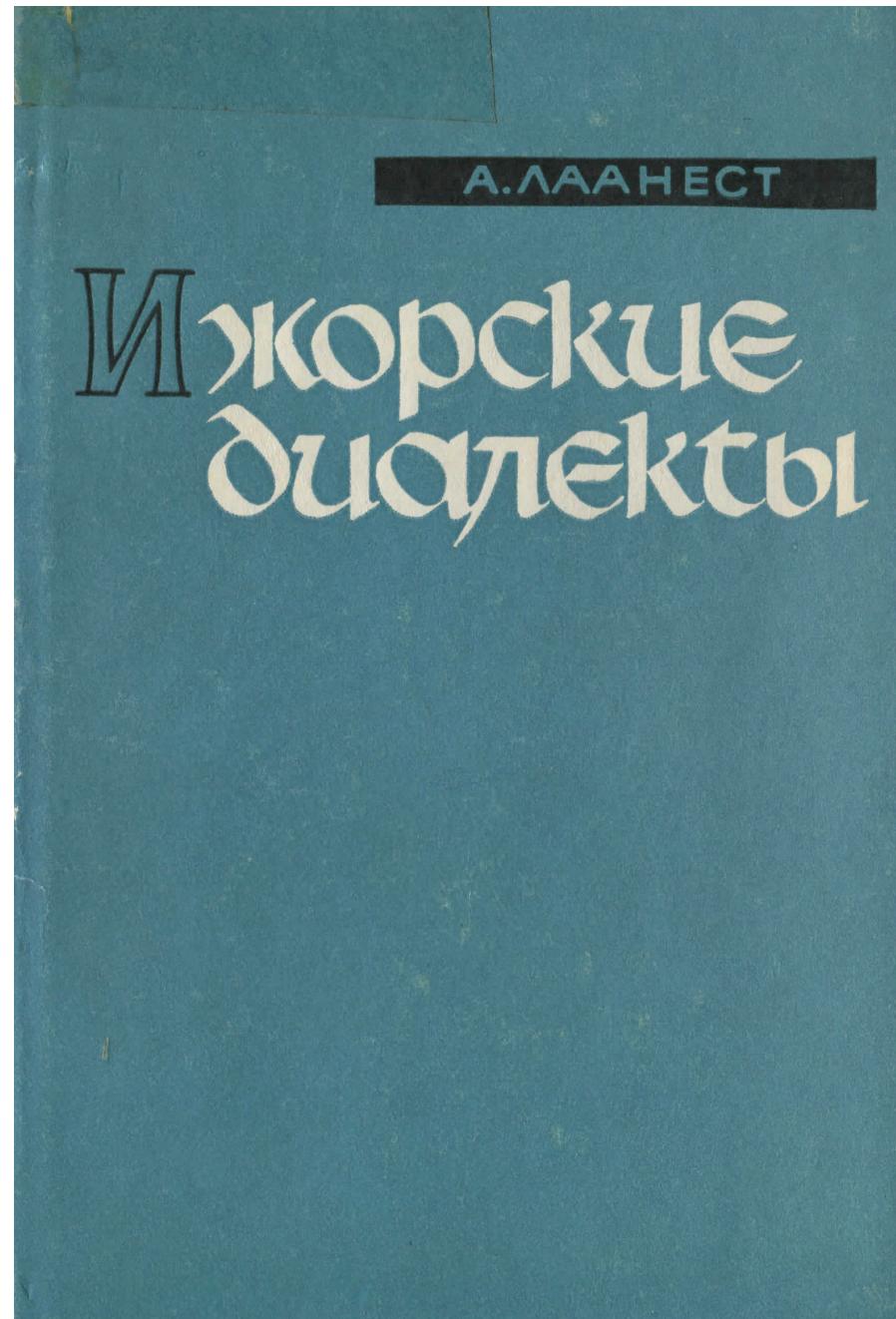
1997

Arvo Laanest

**ISURI KEELE
HEVAHA
MURDE
SÕNASTIK**

Dialects

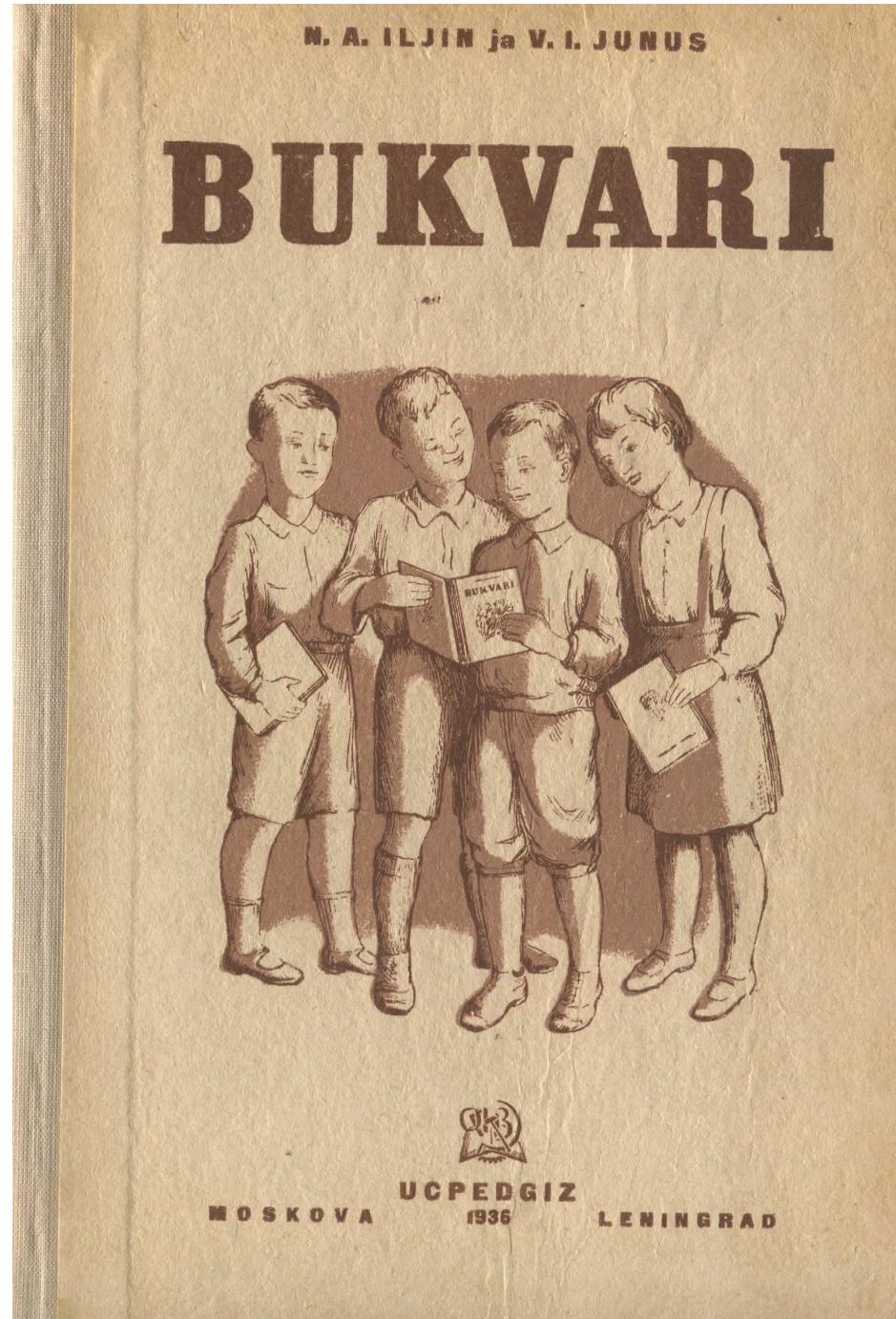
1966

- 1. General**
- 2. Nomenclature**
- 3. Typical features of Ingrian**
- 4. Literature about Ingrian**
- 5. The written language**
- 6. Texts**

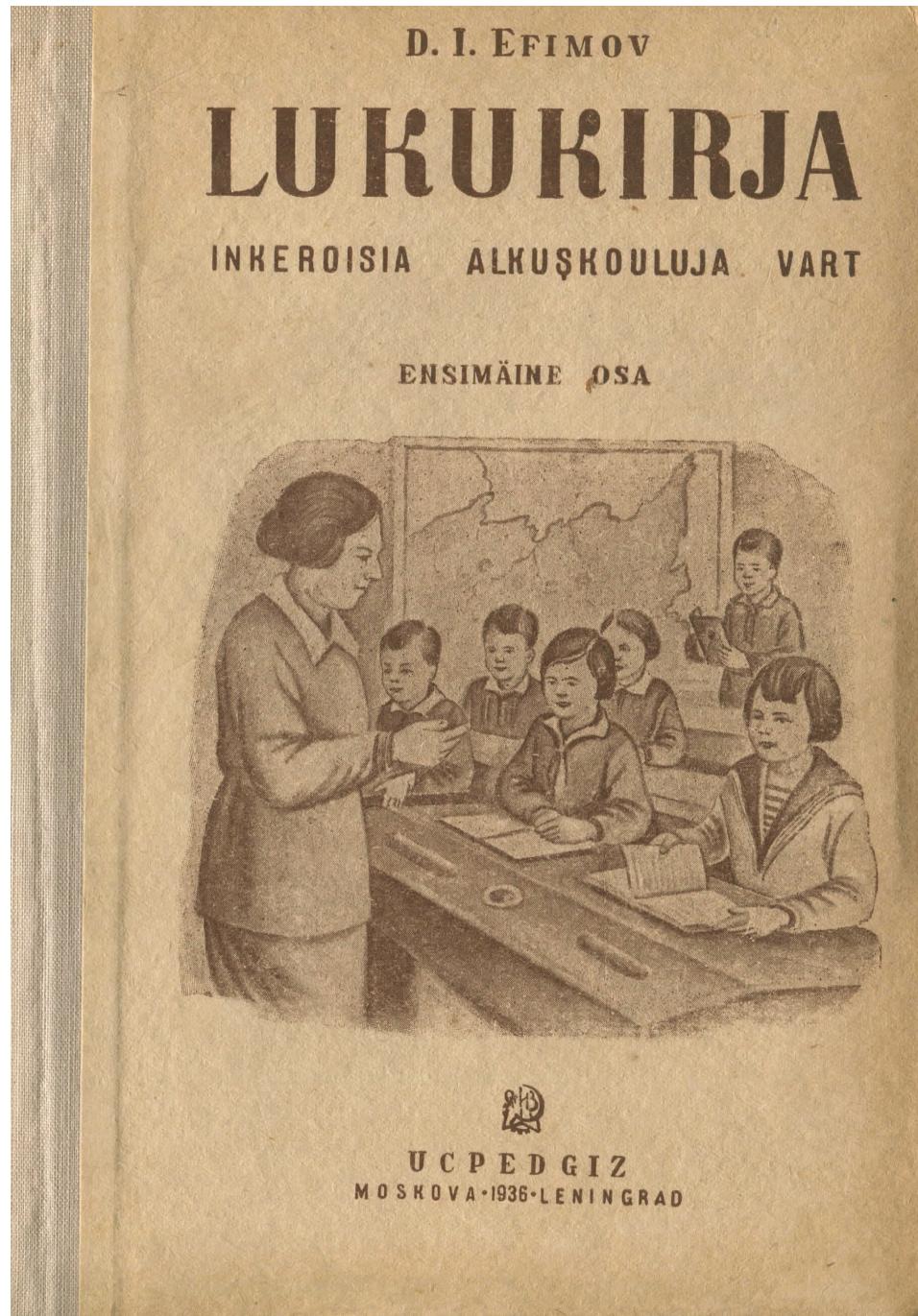
The Latin orthography

**Only from 1932
to 1937!**

The Latin orthography

**Only from 1932
to 1937!**

The Latin orthography

**Only from 1932
to 1937!**

- 1. General**
- 2. Nomenclature**
- 3. Typical features of Ingrian**
- 4. Literature about Ingrian**
- 5. The written language**
- 6. Texts**

1966

1936

Lenin.

Pertiis seinäl rippuu portretti. Vasja sannoo isälle: — Taatta, läkkää miulle hänest.

— A siä tiijet, ken se on?

— Tiijen, se on Lenin.—Ja se on meijen kallis, meijen oma vozdi.

No, kuuntele. Miä olin noor.

Köyhäst elimmä siis, möö tööväki.

vozdi < Russ. вождь ‘leader’

1936

pomeşik < Russ. помещик ‘landowner’
glavnoi < Russ. главный ‘chief, main’
porjatka < Russ. порядок ‘order, custom’
tovarişsa < Russ. товарищ ‘comrade, friend’

Töö oli rankka. Töötä teimmä varraisest hoomnikost ja mööhäisee ööhö saa, a elimmä näläs. Paljo meitä zavodaas teki töötä. Zavodan peremees oli Danilov. Hää ei teht töötä. Selkää ei murtant, a eli hää—oh kuin rikkaast. Mist hänel se kaik oli? Möö hänt vart teimmä töötä. Hää meille tööst maksoi vähä, rikkautta kopitti. Hänel oli zavoda, raha, mašinat, a meile ei mittää, muuta ko vaa omat töökäet.

Sen peräst i piti hännelle tööhö mänän. Niinkä oli ei vaa Danilovan zavodaas. Niinkä oli i toisiis zavodois ja faabrikkois. Kyläs talonpojat kera pahast elivät. Heil maata oli vähä, a pomeşikkoil paljo. Talonpojat tekivät töötä pomeşikkoille. Pomeşikat ja kapitalistat olivat yhest poolest. Yhest poolest oli heijenkä i kaikkiis glavnoimp, kaikkiis rikkaamp pomeşikka — kuningas.

Hään oli kaikkiin pääl peremmees. Mokomaiset porjatkat teki, miltäiset olivat hyvä vaa pomeşikkoille ja kapitalistoille. A tööväelle ja talompoille niist porjatkoist oli kovast paha ellää.

Lenin oli ystävään ja tovarişaan, töövällle. Hää tahtoi kaik porjatkat muuttaa. Tahtoi,